

Iz Clevelanda in okolice

CLEARING

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno, soparno, na
višja temperatura okoli 76.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Združene države:

\$18.00 na leto; \$8.00 na pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

ntited States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 173 Weds., Sept. 9, 1970

V Hanoi se je nekaj zataknilo?

Novica o revoluciji v Kambodži je severno-vietnamsko vlado presenetila, pa se je hitro znašla. Ko je kmalu potem zvedela, da se je kambodžanski princ Sihanuk nagnil na komunistično stran, so v Hanoi skupaj s Peipingom hitro napravili načrt, kako se bo treba vojskovati na frontah in v diplomaciji z Ameriko in njenimi "slugami".

Političen načrt so odkrili na znanem sestanku voditeljev komunističnih strank v Indokitajski: dosežen sporazum naj bi temeljil na ideji, da se vse 4 partije, severno-vietnamska, južno-vietnamska, laoška in kambodžanska povežejo v akcijsko skupnost, da dosežejo zmago in jo potem izrabijo v sporazumu s Peipingom. Mao je smatral ta sestanek za tako važen, da mu je posvetil obširen govor o kitajski zunanji politiki.

Na vojaškem področju se je komunistična strategija kmalu pokazala v grobih obrisih: najprvo zmeti novo kambodžansko revolucionarno vlado, potem prikleniti laoški "nevtralni" režim na komunistični Pathet Lao, nato pa z vseh strani pritisniti na režim Van Thieuja v Saigonu. Indokitajski komunistični voditelji so bili tako samozavestni, da so mislili, da se jim bo ta načrt moral posrečiti v najkrajšem času, pa da se vse skupaj nekaj zataknilo. Znakov za to je dosti, toda dokazov malo.

Politična konsolidacija indokitajskega komunizma je spodletela s tem, da se odnosi z Laosom niso odvijali tako, kot so komunisti mislili. Pathet Lao je res hotel pritisniti na Suvano Fumo, da pleše po rdečih melodijah, pa se je nepričakovano oglasil Kremelj in "svetovni", naj na Fumo nihče ne izvaja pritiska in da naj indokitajski komunistični voditelji skušajo doseči z njim mirno poravnavo. To je bil za Peiping in njegove pristaše na Indokitajskem hud poper. Kmalu nato so ponehale novice o pogajanjih s Fumo, pa tudi novice o vojaških akcijah v zahodnem delu Laosa.

Pojavile so se tudi druge značilne novice. Hanoi je začel javno napadati sovjetsko zunanjo politiko! Najprvo se je obregnil na pogajanja med Moskvo in Bonnom in trdil, da so ta pogajanja ameriško maslo in da koristijo le kapitalistom. Potem se je Hanoi zaletel v ameriško-sovjetsko posredovanje za premirje v izraelsko-arabski vojni. Tudi tu je Moskva Ameriki naljubno začela posredovati za premirje. To je Hanoi še posebno zadelo. Hanoi smatra namreč arabske gverilce za svoje zaveznike in je zato proti vsakemu premirju med Izraelom in Arabci. Kako zelo je na tem problemu zainteresiran Hanoi, priča vest iz diplomatskih krogov, da je Peiping na prigovarjanje tovarišev iz Hanoi poslal k arabskim gverilcem svojo delegacijo, ki sedaj paradira v Amanu.

Vsekakor moramo smatrati za nekaj zrednega, da mala komunistična država, ki je v marsičem odvisna od Moskve, napada javno sovjetsko zunanjo politiko. Tako daleč ni šel niti romunski Ceausescu javno, vzhodnonemški tovariš Ulbricht pa le za kulisami. Seveda so postali tudi moskovski sateliti — najbrže na pobudo iz Kremelja —, precej kritični do politike v Hanoi. Baje ne kažejo nobene posebne vneme, da bi pošiljali materialno podporo v Severni Vietnam. Podpora še prihaja v starem obsegu, toda satelitom se s pošiljanjem ne mudi preveč, kar so v Hanoi javno kritizirali.

Zato bi lahko rekli: Do konsolidacije komunizma v Indokitajski bo prišlo, ker bo Peiping pritiskal, toda pot do konsolidacije bo dolga. Komunisti v Severnem Vietnamu nimajo posebne sreče, tudi z vojskovanjem v Indokitajski. Vojskovanje v Laosu počiva, pa ne bi smelo; vojskovanje v Kambodži pa ne gre po programu že od začetka kambodžanske revolucije. Hanoi je mislil, da bo "v hitrem postopku" zmel kambodžansko vlado. Pri izvajanju te zamisli je pa naletel na sledeče ovire:

Kambodža ni več pribežališče rdečih čet in gverilcev. Tam se udeležujejo kambodžanske čete. Ni jih veliko in tudi odlične niso, toda za napotje načrtom iz Hanoi so vendarle. Onemogočajo svobodno gibanje četam iz Hanoi in rdečim gverilcem. Dalje so ameriške čete uničile precej zalog orožja in municije, ki so jo komunisti nabrali v Kambodži v dobi, ko so se tam lahko skrivali. Najhujša je zadnja ovira. Komunisti so preje rabili kambodžanske luke za tranzit vojnega materiala in hrane iz Evrope na področje delte reke Mekong. Sedaj kambodžanskih luk še nimajo. Vse svoje čete in gverilce morajo zalagati po znani Hočiminhovi poti. Ta je bila že preje preobremenjena, sedaj pa mora prenesti še transporte za Kambodžo in ne samo za

Južni Vietnam. Pri tem ameriško vojno letalstvo gleda, da stalno in učinkovito moti prevoze po Hočiminhovi poti. Zato se tako jeze v Hanoi na Fumo in njegove pokrovitelje v Kremlju, da ni nobenega "sporazuma" med Hanoi in laoško vlado.

Komunistom v Hanoi je s tem spodletel prvi načrt, da bi namreč z vplivom na potek vojskovanja vplivali tudi na volivno kampanjo v Ameriki. Kampanja je pred vrati, pa nikomur ne hodi na misel, da bi trdil, da bo vojskovanje v Indokitajski tako vplivalo nanjo, kot smo mislili še pred meseci.

In komunistično maščevanje: Kaže se zaenkrat le v tem, da zavlačujejo razgovore na konferenci v Parizu. Za komunistično taktiko na konferenci v Parizu je pa naša javnost že navajena. Čudila bi se, ako bi tam bila pogajanja res v teku. Komunisti so tudi na tem področju pričakovali drugačen razvoj in drugačen uspeh, pa ga ni od nikoder.

Tako moremo trenutno računati, da se v vietnamski vojni ne bo do volitev dogodilo ničesar, kar bi spremenilo stanje v vojaškem in diplomatskem oziru.

BESEDA IZ NARODA

KAJ
ve
POVEDATI
"stric"
GREGOR?

* AMERIŠKIM SLOVENCEM je še pred skoro sedmimi desetletji poudaril pokojni škof J. Trobec: "Slovenija je naša mati — Amerika je naša nevesta!" Hotel je povedati, da Slovenci, raztreseni po širnih ZDA, svoje rojstne domovine ne moremo in ne smemo pozabiti. Tam smo se rodili, zagledali luz sveta. Zivljenje pa je naš pozneje razneslo po svetu in v ZDA, kjer smo našli kruh, obstoj, torej je res "naša nevesta".

Prav o tem sem se pogovarjal s par jolietskimi pionirji na malem družinskem pikniku v Rockdale pri Jolietu. Prijatelj me je povabil, da naj prisedem in grem z njim, če me je volja. Sprejel sem povabilo in šel.

Mlajši so po svoje kramljali, starejši pa smo govorili in omenjali naše stare čase, kako smo živeli nekoč, hodili okrog za delom in službami itd. Ko smo med drugim omenjali tu in tam bivše rojake, je rojak S. vprašal: "Koliko pa je še kaj zdaj Slovencev v Ameriki? Berem, kako umirajo tu in tam, nihče pa ne pove, koliko je še kaj nas zdaj v Ameriki. Pomrlo jih je res veliko do sedaj, to priseljenec iz prejšnjih let. Kje so pa novi, o teh mi je nekdaj pravil, da jih je prišlo 40 do 50 tisoč po zadnji vojni. Morda še več. Stevila pa nihče ne omeni in ne objavi, vsaj približnega ne." Pravega pojasnila o sedanjem številu Slovencev v Ameriki ni nihče vedel. Pa bi bilo kar dobro in zanimivo, če bi se kdo glede tega zanimal.

Ne dolgo tega mi je nekdaj omenil, da je po tej zadnji vojni veliko Slovencev, zlasti iz primorskih krajev, odšlo v Avstralijo. Pojasnilo k temu je omenjalo, da nimajo dovolj dela za vse. S kmetijami se mlajši manj in manj ukvarjajo. Razlogov je več. Dohodki mali, davki veliki in v takih okoliščinah se živeti ne da. Prav tisti rojak je omenil, da zdaj, ko pihajo tam komunistični vetrovi, ni za kak narodni ponos nobenega prostora. Najprvo zahtevajo, da si komunist, za narodnost dajo komunisti figo. Med tem pa našo malo, ubogo Slovenijo s svojimi hrbiti in vsem drugim stiskajo med seboj bolj in bolj, z ene strani Italijani (ki so vedno slovenske zemlje lačni), z druge strani Madžari, s severa Nemci, z juga pa po svoje udarjeni "naši bratje" Srbi in tako ob vsaki polni luni se naša uboga Slovenija po malem krči.

Ko mi jo takole črno slikal bodočnost za naš ljubi rojstni raj, me je kar malo bolelo. Vso pot, ko je vozil nazaj domov moj prijatelj, me je to nekako grizlo. Vprašanje za vprašanjem je stopalo pred mene: Kakšni pa smo vendar Slovenci? Saj smo vse skozi stoletja poudarjali našo slovensko zavednost, pa naj nam tisto zavednost kar čez noč kak tak duh, kakor ga nam ponuja komunizem, uniči? Če ga že doma ne smejo kritizirati, kdo nam brani v svobodnem svetu, da bi ne imeli svoja mnenja o komunizmu? A kaj naj dolžimo druge glede tega, naša dolžnost je, da govorimo v svobodnem svetu o komunizmu, kakšno zlo je in kaj imamo od njega pričakovati.

Se potem doma, ko me je prijatelj odložil iz avta, ko sva privzela domov in še potem, ko sem šel k počitku in nisem mogel prav tadi misli na vse takoj zatisniti oči, sem se spraševal: zakaj pa vse tako, kakor je bilo in je? Ob tem mi je nekaj pravilo v meni: Neki razlogi so za vsako stvar. Tudi za grehe v preteklosti je treba delati pokoro. V duhu sem priznaval, da je to res. Sodobniki morda delajo pokoro za vse, kar so mogoče predniki grešili. V čem pa bi? To ne vemo. Le Njemu nad nami je znano. Grehe pa delamo vsi in vsi stanoviti. Mnogokrat se tega ne zavedamo, največkrat ne tedaj, ko mislimo da prav delamo. Če tako (in morda je tako), potem mnogi delajo in delamo pokoro za stvari iz preteklosti. Dal Bog, da bi jim zadostili — našemu narodu pa daj boljše bodočnost!

To je vse, kar morem reči k temu. — Glede drugih zadev tu v Ameriki in drugod po svetu se tudi mnogo govori in piše. Besed, govoric vse polno, pametnih zaključkov pa nikjer nič. S tistega prostora, kjer so piknikovali, so se videli pred par desetletji vse na okrog farme, srednje in velike. Zdaj malih farm ni več, tu pa tam še kaka srednja. Male farme ne donajajo več. Ljudje je danes več zaslužijo drugod, kjer delajo manj ur, kakor se mora na farmah. Ampak nove hiše pa gradijo vse na okrog. Izgleda, da denarja zdaj ne manjka. Če bi ga manjkalo, bi ne gradili hiš vse na okrog kakor jih. Sicer pravijo, da vlada podpira vse, daje kontraktorjem posojila za gradnje, ti pa nato prodajajo, ali pa dajejo v najem pod takimi pogoji, da se investicije obrestujejo.

Pri tem je najbrže res tako, kakor je omenil nek rojak v naši družbi, da bankirji znajo, da vedno obračajo kravnice tako, da so vimeni pri njih. Stranke pa, ki kupujejo, te pa zašijejo s takimi pogodbami, da delajo in odplačujejo desetletja. Na en način je to kar prav, to je nekak gospodarski socializem in dokler so ljudje mladi ter da je dela in zaslužka dovolj, se v njem kar živi, lepše kakor pa v starih časih. Seveda tu pa tam nekatere

rim tudi izpodleti, brez takih slučajev pa človeška družba nikoli ni.

Smo v časih, ko gre vse neka po novem. Pri mladih zgle, da jim gre čas prepočasi naprej. Radi bi bili čimprej "možaki" z resnimi obrazi, zato menda pustijo, da jim rastejo brade, lasje. Na brade se menda zanašajo, da jih bodo naredile bolj resne in močate, da bodo dobili večja posojila, pa da jih dobo dekleta rajše imela in jim bolj zaupala. Najbrže jim kaj takega roji po glavah, drugače bi ne hodili tako kuštrasti okrog. Vsak rod ima nekaj svojega, sedanj pa ko je brade in dolge lase. Mlade punce pa vsak dan krajše kikelce.

Da, današnja mladina hodi svoja pota. Kaj jo dela tako? Vzroki so v nečem. Med bogatimi in revnimi. Sinovi in hčere milijonarjev, uglednih državnih in politikarjev so zasadeni tu in tam pri tihotapskih nabavljanjih raznih opojnih praškov in pilul, ki podivjajo mlade. Kje se to začneja? Najprvo in največ pri zanemarjanju dolžnosti tistih, katerim je dal On nad nami otroke v varstvo. Iz zanemarjanja onih, ki bi morali paziti na svoje otroke, se začne njevo pota, ki vodijo potem v slabše in slabše. To pove, komu in kje je treba več pameti v teh težavah.

Take litanije ni prijetno poslušati, ljudje smo jih pa potrebni v sedanjih časih.

Zdravi vsi in Bog daj, da bi bilo za naprej boljše!

Gregor

Štajerski klub se zahvaljuje

CLEVELAND, O. — Odbor Štajerskega kluba se zahvaljuje vsem rojakom za obisk klubovega piknika. Prisrčna hvala vsem rojakinjam, članicam, odbornicam, ki so darovale tako okusno pecivo. Hvala kuharici, ki je pripravila tako dobro kosilo, hvala pridnim in prijaznim strežnicam in natakarkem, ki so tako hitro vsem postregli. Hvala vsem, ki so pomagali na pikniku na Slovenski pristavi in v Zelenci dolini, hvala tudi za lepe srčke.

Prisrčna zahvala Ameriški Domovini, Slov. Radio uri in godbi, ki so vsak po svoje prispevali k uspehu naših prireditelj!

Za odbor:
Slavica Turjanski, taj.

Društvo Najsv. Imena v župniji Marijinega Vnebovzvetja

CLEVELAND, O. — Prihodnja nedelja, 13. septembra, je druga nedelja v mesecu in zato nedelja Društva Najsv. Imena Jezusovega. Vabimo moške in fante vse župnije, da se udeležijo skupne sv. maše in skupnega sv. obhajila. Zberemo se kot običajno v prostorih pod cerkvijo, da skupno odidemo k sv. maši. Po sv. maši bo skupen zajtrk in kratek sestanek v šolski dvorani. — Jesen je zopet tu, počitnice je konec in zopet moramo prijeti za delo tudi v našem društvu.

REV. THOMAS G. MONTAVON je bil imenovan za pomožnega duhovnika škofijske organizacije Društev N.I.J. Pomagal bo duh. vodji Rev. Evgeniu O. Kaneju, ki je urednik našega The Catholic Universe Bulletin. Rev. Montavon pravi, da bo prinesel v našo organizacijo novega duha in novega navdušenja. Čestitamo mu k njegovega imenovanju in pričakujemo njegovih navodil.

CEŠČENJE Presv. Rešnjega Telesa bomo imeli v naši župniji v soboto, 19. in v nedeljo, 20. septembra. Moški imamo posebno molitveno uro od ene do dveh popoldne. Vabimo vse moške in fante, da se v tem času udeležijo naše skupne pobožnosti.

Zdravko Novak

Kansaške drobtinice

KANSAS CITY, Kans. — Zdaj se lahko oddahnemo. Še za eno leto smemo prosto delati kot šola Sv. Družine. Na drugi strani reke, ki loči Kansas od Missourija, so ravno zdaj zaprli štiri osnovne šole katoliških župnij, ker je bilo breme vzdrževanja pretežno za posamezne fane. Zdaj, ko so vse štiri šole združene v eno, bo za vse starše lažje, a njih ponosu je zadeta rana. Sv. Družina ima letos toliko otrok, da pride na vsako učiteljico povprečno 23 učencev. Nekaj let so radi pomanjkanja učnih moči učile 3 sestre osem razredov. Dve sta imeli vsaki po tri razrede. Letos je pa gospod župnik najel laično učiteljico za 1. in 2. razred. Seveda bo to novo in precej težko breme za župnijo, a naši dobri farani, ki se niso ustrašili pred večnimi leti sezidati novega šolskega poslopja, bodo sedaj gledali, da župnija ne bo zašla v dolgove radi šole. "Naša šola je bila vedno izvrstna in upamo, da bo taka ostala," je dejal gospod župnik, ko nam je v tedenskem poročilu naznanil novice o novi učiteljici Patriciji Rose.

Tudi novo organizacijo za šolsko mladino smo letos dobili. Domačinka s. Loretta se je po večletni odsotnosti vrnila k Sv. Družini, da bo vzgajala otroke svojih nekdanih součencev. S. Margareta, tudi rojena v državi sončnice, bo pa kot upraviteljica gledala, da bo vladalo pravo razporeditev med učenci in učiteljicami, med šolo in domom. Naj Sveta Družina čuva naše male, da bodo tudi oni rastle kot Jezusček "v modrosti in milosti pri Bogu in ljudeh".

Vem, da so posebno v začetku šole naše mame v skrbeh, ko pošiljajo jutraj svoje male na pot, ki vodi v učnost. Toliko nesreč je po velikih mestih, ko brezvestni vozniki avtov drvi po cestah; saj niti rdeče luči ne upoštevajo. In tudi drugače so otroci izpostavljeni raznim nevarnostim — saj čitamo o tem v dnevnem časopisu. Eno sredstvo poznam, ki katoliški mater olajša breme skrbi: Ljubezen otroka do angela varuha... Privzgojiti mu jo pa mora mati. V šoli slišijo o angelih — uporaba pa spada v delokrog matere. Naj vam povem iz lastne izkušnje, da angeli res varujejo otroke nesreč.

Ko so bile naše šole še uboge in nismo imeli še "zeniterjev", smo sestre z otroki čistile po šoli učne sobe, sploh celo poslopje. Najbolj smo se bale čiščenja okken — ne dela, ampak kaj če kako otrok pade... Kadar sem vedela, da bo treba zopet na to nevarno delo, sem vedno prosila angele varuhe otrok pri sv. maši, naj jih varujejo. Otrokom je pa bilo najlepša zabava, pravcato odlikovanje. Kako so me prosili: Sister, take me! Please! Dečki radi nagajajo deklicam — torej je bilo treba izbrati, da je bilo pravici zadosteno: Enkrat dekče, drugič deklice.

Ko se je bližal Božič, sem neko opolde naznanila razredu, da bomo po šoli čistili okna. Kot bi bil završal vihar, ki maje dreve, je vseh 80 rok otrok mahal po zraku. In vseh 40 parov oči, uprtih vame, je prosilo: Sestra, izberi mene! Treba je bila Solomona monove modrosti, da ne storim komu krivice; da dobe svetinjo zaupanja le tisti, ki jo zaslužijo. Bila je vrsta na dekčih in v oči deklic je leglo razočaranje. Ustnice dekčev so legle v nasmeh in zmagoslavno so škilile njih oči po deklicah, češ, kaj boste ve, reve... a te "reve" so jim zaničljivo obrnile hrbte.

Izbrala sem pet največjih učencev, ki so bili priznani čistilci oken in obenem takega opnašanja, da bi jih bila lahko pustila same. Ker je bilo šest oken, je bilo treba še enega delavca. Raymond, kot iskra živitja, janc, gojenec sirotišča, me je na mile "viže" prosil, naj ga vendar pridružim "izvoljenim".

Oklevala sem: "Sestra Benedikta hoče, da prideš takoj domov po šoli."

On: "Bogte videli, da me bo pustila!"

"A nimaš cunj za brisanje šip," sem se ga otrsela. Vsi protovoljci so morali vse potrebno s seboj prinesli od doma. To je bilo pravilo.

"O, sestra Teresa me ima rada in mi bo dala cunje."

"Nagajal boš dečkom in nemara se boste še stepli. Saj vem, da si včasih kot divjaček," sem se ga branila.

"Cross my heart, Sister," je po amerikansko-otroško "prisegel", tako bom priden, da bom prvi očistil okno."

Najtrže učiteljsko srce se mora vdati taki goreči prošnji. Tudi moje se je omehalo in Raymond je bil prištet "izvoljenim".

Ves blažen je tekel, kot bi govelo za njim, iz šole, da naznani važno novico svojim tovarišem v sirotišču.

Po šoli smo takoj začeli z delom. Vsak je dobil svoje okno, za katero je bil odgovoren. Raymond je, kot je sveto obljubil, bil priden kot jagenček. Navadno sem sedela pri mizi in popravljala šolske naloge, a takrat, ko sem videla, da se je Raymond spravljal na radiator, da bi aže dosegel kot šipe, mi je v notranjosti nekaj dejalo, naj grem k dečku. Podajala sem mu liste cunje. Naenkrat zakrili z okami in omahne — v moje naročje. Če bi ne bila tam, bi bil idaril z glavo ob rob klopi... in dalje si nisem upala misliti. Vi lahko verjamete, da sem se pošteno prestrašila, a obenem sem se spomnila, da imam sedaj najlepšo priliko, jih opozoriti na njihove angela varuhe. Vsi skustaj smo se zahvalili Raymondovemu angelu varuhu, da ga je obvaroval nesreče.

Drugi dan sem pa v šoli povedala vsemu razredu o dogodku prejšnjega dne in razvila se je razprava o angelih varuhih: Naučili smo se novo, kratko molitvico k angelu varuhu, ki je vest voditelj duš na zemlji in njegova služba neha šele, ko srečno privede svojega varovanca do nebeških vrat ali pa, ko ga sme spremiti iz vic v večno blaženost.

s. M. Lavoslava

Postrušniki na pohodu

Na skandinavskem severu se je spet začel pohod postrušnikov, mišim podobnih arktičnih glodalcev. Špiro množičnosti najmlajši živali s temnimi kožuski se je vznemirilo krajevno prebivalstvo. Za zdaj je največ poročil o potovanju lemingov na Finskem, kjer se množično utaplajo v rekah, jezerih in tudi v morju. Samorilski pohod, ki mu je le malo podobnih v živalskem svetu, se ponavlja vsakih nekaj let.

Postrušniki se razmnožujejo zelo naglo. Čeprav nastopajo v velikih množicah, ne marajo gneče. Naravoslovci pravijo o običajnih množičnih samomorih teh glodalcev, da tako narava skrbi za ohranitev vrste v primerih, kadar ji grozi propad zaradi "eksplozije: prebivalstva". Neki britanski izvedenec je pred kratkim primerjal pohod postrušnikov z varnostno zaklopko na loncu, v katerem se hrana kuha pod pritiskom.

Kadar se ti arktični glodalci odpravijo na pot, zanje ni več ovir. Razlezejo se po pokrajini, vdirajo v mesta, uničujejo polja in gozdove, potujejo zmeraj v isto smer do velike vode, katere gladina je potem posejana z njihovimi trupelci.

Obsežni učinek

Tajfuni, vetrovi na morjih bližje Formoze (Tajvan), po kateri so dobili svoje ime, so včasih v premeru široki do 500 milj. Slični našim hurikanom povzročajo tako ali še večjo škodo, kadar sežejo z morja na kopno.

ZADNJA PRAVDA

J. S. BAAR

Toda tisto leto je težila še druga skrb Hodsko, zlasti njegove zgornje vasi. Poletje je bilo, kakršno mora biti: suho: jesen pa ni prinesla navadnega deževja. "Spomladi zamaži — v jeseni zapraši," so se tolažili kmetje z znanim kmetiskim rečkom, ko so sejalni ozimino kakor v pepel in ne v prst. Žito ni vzklalo, ni pognalo, zato pa je prišla v celih rojih množina poljskih miši kakor egiptovska šiba in vsak boj z njimi je bil brezuspešen. Kmetje niso nič več pobijali podlasic in skovirjev, ampak gledali so z licem, polnim skrbi, na mišje luknje v jarkih in mejah: dolgi cevni rovi so prepletali njive, kakor da je ril krt. "Naj le zima pride, bo miši konec," so se tolažili gospodarji, "v luknjah se jim nabere voda, pritisnil bo mraz, voda zmrzne in po miših bo."

Toda minil je Vernih duš dan in v Klenči so že obhajali Martinov semenj in "žegnanje" in deževati le ni hotelo.

To bi bilo napak, ako bi padel sneg na suhi mraz. Potem bi bile miši na gorkem kakor pod odejo in potem bi se šele množile.

A gorje, tudi sneg ni padel. Od Papirnice je bril sever, oster ko nož, pa vedno suh. Ni bilo človeka, ki bi se spominjal takega suhega mraza, kakor tisto leto. Gozdarji so kleli in hodili po revirjih, kjer je zastajal les žage so stale, trgovci pa zabavljali čez gozdni urad. Toda kdo bi spravljajl drva, če ni bilo snega! Z živino si nihče ni upal na strme hribe, kjer ni bilo cest, le po snegu in s sammi bi šlo. Tudi drvarji so se veselili zime in računali na gotov zaslužek. Vozili so kratka in dolga drva do ceste in graščinske vprege so jih potem odvažale, kamor je bilo treba.

Tisto zimo pa nič. Minil je Božič. Sani še vedno počivajo v kolnicah in skednjih in sankaci gledajo nestrpnost pri peči in čakajo na sneg kakor na božje usmiljenje.

"Moj Bog, kaj bo iz tega?"

In v tem nova nadloga. Mlini stoje. Pri Blahovih. Šimanovih da, niti v Spodnjem mlinu ne meljejo. Ni vode. V potoku je teče, da bi jo z nogo lahko ustavil; mraz poje vodo, ledeni go. Žita ni moči mleti, polmerniki, merniki žita v progastih grobih vrečah se kopicijo pri mlinarjih v mlinih in stanovanjih, otroci in odrastli letajo izpraševati: "Ali ste nam že zmleli? Kruha nam je zmanjkalo, naša mama bi rada jutri pekli." Toda kolesa se ne vrte, mlini ne ropotajo. Gospodarji vozijo žito v Dolgi, da, celo v Rdeči mlin in cele tedne traja, preden jim zmeljajo.

"Pri Miklavževih nimajo vode v vodnjaku," se je razneslo nekega dne po Klenči.

"Se tega se je manjkalo, da bi studenci usahnili," so se ustrašili ljudje, in že so prihajala poročila iz Postrekova, iz Delnic o pomanjkanju vode: mrzavosti so jo zakleli v gozdu in je ne puste iz gozdnih močadi in virov...

"Adam, za božjo voljo, v vodnjaku je nekam malo vode," se je vrnila nekega jutra Dodlička vsa blede.

"Kaj praviš?" je zabuljil Adam vanjo in hitel k vodnjaku. Doli na dnu se je lesketalo malce vode da si lahko dno videl. Proti večeru so še napojili živino, a zjutraj so že nosili vodo iz vodnjaka na trgu ravno tako kakor Martin. Studenec se je posušil.

"Prav jim je, morda nas kaznuje Bog radi njih in ž njimi! Radi te vode so nastale vse te pravde in prepiri. Mančine in Dodličine starše so spravili v grob, sedaj bodo menda dali mir.

Bog jih je najbolje razsodil in poravnal; zdaj nima ne eden ne drugi vode," so privoščili ljudje Adamu.

Največje veselje so imeli pri Spodnjih Porazilovih. Martin se je iz same škodoželjnosti opijal pri "drevescu", tolkel ob mizo in vpil: "Ljudje božji, to je komedija! Adam je rajši sam izpil vso vodo, kakor bi mi jo privoščil. Do zadnje kapljice jo je izpil, suh vodnjak ima, hahaha, toda sedaj bom jaz, Martin Porazil, kopal — vodnjak bom kopal. Na svojem ga izkopljem in tudi če bi moral biti tako globok, kakor rov pod Sveto Goro."

Tako je obljuboval sicer v pijanosti; ko pa se je streznil, se je res takoj lotil dela. Zidarji in težaki, ki so prodajali dolgčas, so z veseljem poprijeli za motike, krampe in lopate in začeli kopati. Še niso bili štiri sežnje globoko, in že je privrel iz zemlje tako močan vrelec vode, da so komaj ušli. Obokali so vodnjak in preden so bili gotovi, je že izvrtal dražinovski tesar cev, napravil bat, pritrdil ročaj; vodna sesalka je šla igranje in je dajala toliko vode, da je zadostovala za celo okolico, tudi ko je voda v trškem vodnjaku usihala in ni tekla, ampak samo kapala...

Vsi so hodili k Spodnjim. Martin in Manca sta še nalašč bahaško vabila ljudi: "Le pojdite k nam, mi imamo vode, da je ne moremo izčrpati."

Samo Zgornji si je niso upali vzeti niti za vrč in so se trudili z vodo iz trškega vodnjaka ali kake luže, kjer je bila. Bahave besede Martinove so jih zbadale kot igle.

"Tako ne gre dalje," se je odločil Adam; "pogolobil bom vodnjak in ni vraga, da ne bi zadel tudi jaz na vrelec."

"Takisto mislim," je soglašala Dodla in nič ji ni bilo žal za vrtec, v katerem se je sedaj kopicila mrtva zemlja, ki so jo sprva izmetavali in pozneje po škripcu izpeljavali. Stiri sežnje globoko so prevrtali skalo, prikazala se je ilovica in že so slišali šumenje vode. Udarec z motiko — in voda je napolnila jamo... Adam je takoj zvožil opeko in kamenje, zidarji so namah obokali vodnjak, dražinovski tesar je vrtal v kolnici cev, sestavil sesalko in jo postavil; če je le malo potegnil za ročaj, že je tekla pri Adamovih voda. Sosedje so se razdelili, nekateri so hodili kar naprej k Spodnjim, mnogi so pa varčevali tudi s koraki in prihajali k Zgornjim, kamor so imeli za par korakov bliže. Ti niso nikomur branili, ampak z veseljem so tudi oni pozdravili vsakogar: "Le natočite si, imamo vodico kot ribje oko."

Komaj dober teden so črpali vodo pri Zgornjih, in kaj se zgodilo? Pri Spodnjih Porazilovih je začela vodna sesalka kolcati in odpovedovati. Drčala je kakor nadušljiva in dala eno ali dve vedri vode.

"Najbrž se je sesalka polomila," se je tolažil Martin. Odkril je leseni pokrov krog nje, spustil lestvo v vodnjak in lezel v globočino. Ko je prišel nazaj, je zaklel kot pogan.

"Ta lump nasproti nam je prekopal izvir in vodo prevzel; v vodnjaku je suho kakor na podu, toda jez ga bom tožil, takoj jutri ga bom tožil! Pokažem mu, kaj je vodno pravo!"

Sicer voda gasi ogenj — tukaj pa ga je bratovskih srcih podpihnila in ga kakor olje razvnela v požar jeze in maščevanja...

(Dalje prihodnjič)

— Soo prekop na St. Mary's reki je bil zgrajen leta 1855.

SE NA KOROŠKEM PRIPRAVLJA NOV VETRINJ!

Sredi julija je neki koroški časopis, ki je v manjšinskih vprašanjih izredno aktiven, alariral javnost o novi nevarnosti, ki preti Koroški: slovensko podjetje "Gorenje" iz Velenja namerava ustanoviti podružnico v Pliberku, kjer bi izdelovali električne gospodinske stroje. Menda so se zastopniki slovenskega podjetja že pogajali s pliberskim županom, ki zgleda, da je načrtu precej naklonjen, ter s predstavniki koroške deželne vlade, katerih zadržanje pa je bolj rezervirano, ker se bojijo političnih zapletitve, posebno letos, ko Koroška praznuje 50-letnico plebiscita.

Tovarna naj bi po končni izgradbi zaposlila tisoč ljudi, izdelki pa bi bili pretežno namenjeni za izvoz v dežele, ki so z Avstrijo vključene v EFTA. Omenjeni list v ustanovitvi takega podjetja na Koroškem, še posebno na južnem Koroškem, ne vidi nič pozitivnega, pač pa našteje celo vrsto pomislekov in nevarnosti.

Kakih 20% produkcije bi "Gorenje" skušalo prodati na avstrijskem trgu, kar bi bila huda konkurenca za domača podjetja, pa tudi na inozemskih trgih bi seveda domači izvozniki morali računati z močnejšo konkurenco. Poleg tega pa bi tuje podjetje na avstrijskih tleh bilo deležno vseh ugodnosti, ki jih Avstrija nudi svoji industriji, zlasti izvoznih premij ipd.

Merodajen za odklonilno zadržanje se zdi nek drug argument. List namreč ve poročati o ustanovitvi posebnega oddelka pri ljubljanski trgovski zbornici, katerega izrecen cilj da je ustanovitev podjetij v Furlaniji in na Koroškem in s tem gospodarska krepitev slovenskih manjšin v teh območjih. S tem pa se prikaže cela zadeva v popolnoma drugačni luči: ustanovitve tovarne potemtakem ne narekujejo gospodarski, temveč politični interesi...

Kakor je bilo pričakovati, se je na Koroškem kmalu nato vnela živahna diskusija, ki močno spominja na lansko polemiko okrog vetrinjskega gradu, katerega je nameravala kupiti Mohorjeva družba. Omenjeni list je seveda svoje doprinesel in je poleg svojega objavil še vrsto drugih stališč, tako tudi stališče predsednika trgovinske zbornice Slovenije, v katerem le-ta prepričljivo zavrača vsak negospodarski namen ob ustanovitvi slovenskega podjetja na Koroškem ter nakaže vrsto primerov plodne kooperacije med slovenskimi in avstrijskimi podjetji.

Zanimiva je tudi anketa, ki jo je list izvedel med pliberskimi

občani. V večini stališč — vsaj objavljenih — pride do izraza, da bi vsi pozdravili novo podjetje, da se pa bojijo političnih posledic. Kakšne pa bi bile te posledice, pa nihče točno ne pove. Naj kot značilen primer navedemo odgovor neke Pliberčanke, ki je zaposlena v Muenchenu in zdaj preživlja svoj dopust v domovini: "Jaz sem proti temu, da se Slovenci pri nas vedno bolj razprostirajo. Gospodarsko gledano pa bi seveda mestu koristilo, ker bi mnogi našli stalna delovna mesta." Odklonilno stališče je zavzel tudi vodja oddelka za zunanjo trgovino pri koroški trgovinski zbornici. Končno se je oglašil še namestnik deželnega glavarja in njegov zastopnik za časa dopusta, ki je na vse te špekulacije jasno odgovoril: kakor v zahodno-nemških ustanovah na Koroškem ne vidi nevarnosti germanizacije, italijanske podjetje ne meni italijanizacije, tako tudi ustanovitve slovenske podružnice — če bo do take sploh prišlo — ne bo pomenila slovenizacije južne Koroške.

Toda treznost in stvarnost ni ravno močna stran Korošcev oziroma nekih ljudi na Koroškem, ki pa znajo ustvarjati alarmančno vzdušje. Da je na Koroškem — posebno na jugu — veliko pomanjkanje industrijskih podjetij in s tem delovnih mest, o tem so si vsi edini. Zaradi tega se tudi nihče ne razburja, če npr. kako zahodno-

"VABA VZHODA" — Plesalke s Filipinov, ki nastopajo po raznih krajih zahodnega sveta kot skupina v narodnih nošah, so večnoma povsod "vaba Vzhoda", ki jo pridejo gledat množice. Slika kaže eno teh plesalk v narodni noši s pahljicama v rokah.

nemško podjetje na južnem Koroškem odpre tekstilno tovarno in konkurira domačim podjetjem ali pa črpa izvozno odškodnino, ki jo morajo plačati Avstriji s svojimi davki. Delovna mesta vse to odtehtajo. Iz Pliberka in okolice morajo stotine delavcev iskati kruha v tujini in nova podjetja bi bila prepotrebna — toda slovenska tovarna bi izzvala "politične posledice".

Vsekakor lahko ugotovimo: na Koroškem nič novega! Lansko leto je bilo treba preprečiti, da pride vetrinjski samostan v roke slovenske Mohorjeve družbe. Celo deželna in zvezna vlada sta se vpregli, da sta "rešili" Vetrinjo; zdaj pa nihče ne ve, kaj početi z njim. Letos se bo morda še posrečilo pregnati indu-

Ozkost rimske vlade do slovenske manjšine

Zakonskemu osnutku Slovenske skupnosti, ki ga je deželni svet z ogromno večino glasov odobril 9. julia letos, se je rimska vlada uprla in ga vrnila v ponovno presojo deželni zbornici. Ko je predsedni zbornice obvestil o vladnem sklepu deželne svetovalec in tudi predlagatelj zakonskega predloga dr. Draga Štoko, ko so nekatere stranke, ki so zastopane v deželnem svetu, takoj zbrale, da se izjavijo o tem čudnem ravnanju rimske vlade. Prva je sklicala izredno sejo Slovenska skupnost in izdala ob zaključku seje naslednjo izjavo:

Izvršni svet Slovenske skupnosti se je v sredo zbral na izredni seji in razpravljal o vsebini brzojavke, ki jo je osrednja vlada te dni poslala predsedstvu deželnega sveta in deželnemu odboru Furlanije-Juljske krajine. Vladna brzojavka sporoča, da osrednja vlada zavrača zakonski predlog deželnega sveta valca Slovenske skupnosti dr. Štoka, ki ga je deželni svet odobril tik pred zaključkom svojega splošnega zasedanja.

Ministrsko predsedstvo utemeljuje svoje ravnanje, češ da vsebuje zakonski predlog zaščitne norme za jezikovne in narodnostne skupine, kar pa da je v izključni pristojnosti rimske vlade in parlamenta, ne pa deželnih svetov. V tej zvezi se tudi sklicuje na razsodbo ustavnega sodišča št. 14 iz leta 1965.

Izvršni odbor Slovenske skupnosti ugotavlja, da predstavlja jo centralistične težnje osrednje rimske vlade veliko oviro na poti reševanja odprtih slovenskih problemov, ki bi jih Furlanija-Juljska krajina mogla vsaj delno reševati na osnovi člena 3 svojega posebnega statuta.

Slovenska skupnost izraža svoje globoko nezaupanje zaradi ozkosti, ki jo izkazuje rimska vlada, saj se ta celo upi-

strijsko podjetje z južne Koroške. Za gornjo Koroško, kakor je nekdo predlagal, "Gorenje" že iz prometnih razlogov gotovo nima zanimanja, pač pa menda že preudarjajo v Velenju, če ne bi šli rajše na Štajersko. Tam bi jih namreč sprejeli z odprtimi rokami. Za južno Koroško pa ne bi bilo "političnih posledic". Izo-stale pa bi seveda tudi gospodarske.

Ali kakor je zelo duhovito formuliral mlad koroški intelektualce: Grozi nam, da bo letos 50 let po plebiscitu nastal na Koroškem nov Abwehrkampf (obrambni boj) proti industrijskemu razvoju in napredku na južnem robu dežele.

K. G.

Najmanjša republika

MONTEVIDEO, Urug. — Urugvaj je najmanjša od republik Južne Amerike, pa je v socialnem pogledu ena najnaprednejših. Neodvisnost je dosegla leta 1820. Dotlej je bila španska kolonija.

Male Help Wanted

ASSEMBLERS

Small growing east side concern requires man for night shift. Light assembly and line assembly type employment. No experience required, will train. For interview apply in person at Personnel Department.

THE ANTENNA SPECIALISTS CO.
12435 Euclid Ave.

(177)

High School Boys

Part time work

To work in neighborhood manufacturing plant 3 or 4 hours each day, up to 7 p.m. Work will involve mostly material handling and cleanup. Apply in person.

VALEN MFG. CO.

6725 Machinery Ave.

Off E. 70 St., one block north of St. Clair.

(175)

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Iščemo žensko za hišno delo, lahko stanuje pri nas ali pride dnevno; 4 šolski otroci, vse moderne udobnosti. Mora govoriti angleško. Kličite po 6. uri 247-4592.

(177)

MALI OGLASI

Farma naprodaj

31 akrov površine, hiša s 3 spalnicami, v West Springfield, Pensilvanija. Za pojasnila kličite: 651-3044.

(175)

Sostanovalec išče

Slovenski upokojenec išče sebi primerne moškega, da bi z njim delil svoj dom na zahodni strani Clevelanda. Kličite zvečer: 281-5435.

(175)

Dohodninsko imetje

naprodaj, za tri družine, trgovina, tri garaže, \$18,500; na vogalu E. 67 St. in Bliss Ave. Kličite po 6. uri zv. 942-6150 ali 381-3390.

(2,3,4,9,10,11,16,17,18 sep)

V Wickliffu naprodaj

Prostorna ranč zidana hiša z dvojno priključeno garažo, kuhinja z obedovalnico, jedilnica, dnevna soba s kaminom, 2 ali 3 spalnice, 1 in pol kopalnice, zaprta veranda, razdeljena klet s kaminom, se lahko takoj vsele. Kličite: 531-7774.

(4,9,11 sep)

Stanovanje se odda

Lepo opremljeno sobo in kuhinjo se odda moškemu v fari Sv. Vida. Kličite 361-2505.

(9,11 sept)

Naprodaj

Maple Heights, hiša za 2 družini, dober dohodek. Kličite podnevi 662-4088, zvečer 663-9500.

(182)

V najem

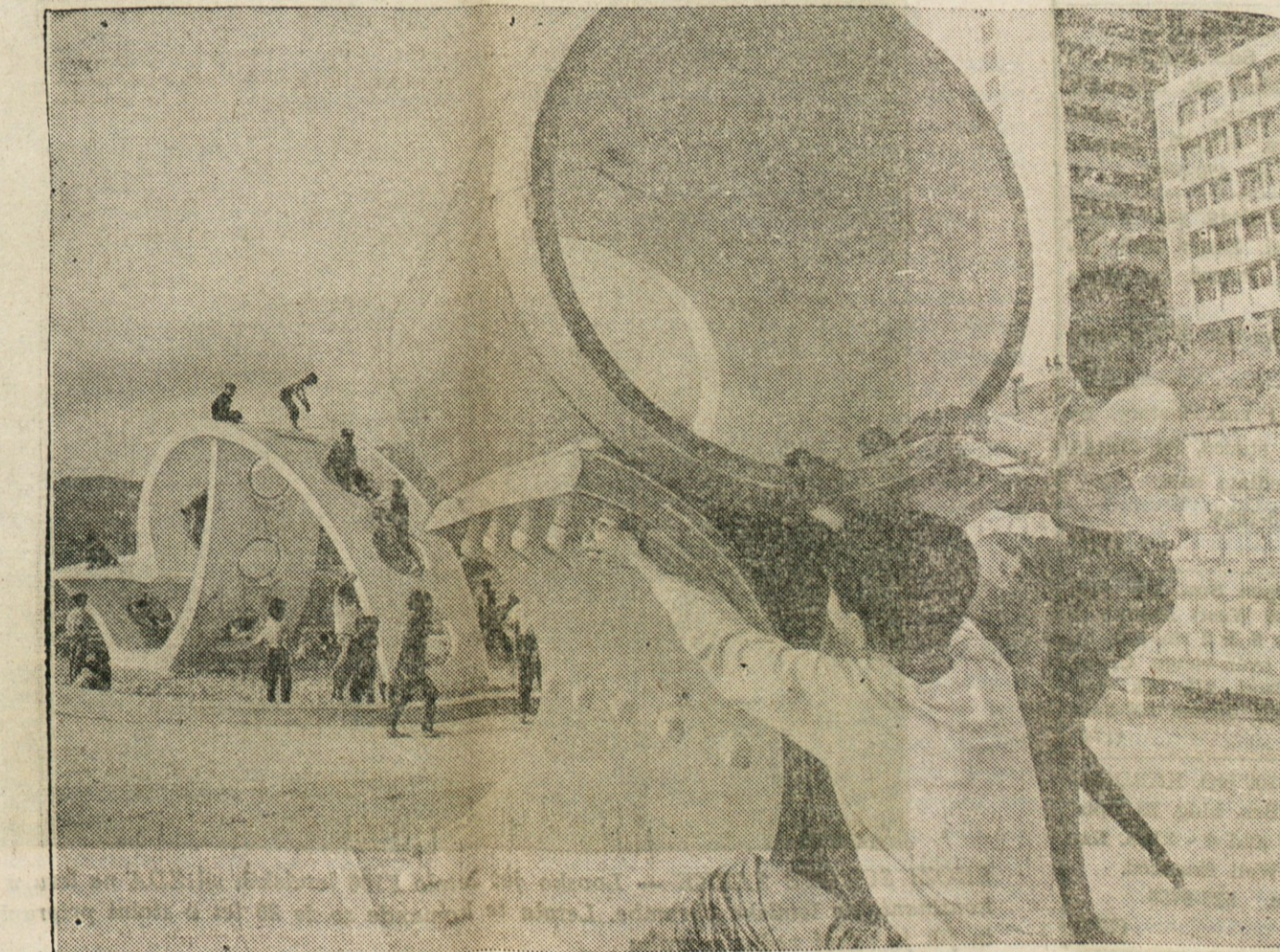
Oddamo 6 sob na 1258 E. 61 St. Kličite med 2. in 3. uro 881-1839.

(175)

V najem

Oddamo 3 neopremljene sobe, na novo dekorirane, na E. 61 St. 4 sobe zgoraj v dvodružinski hiši. Vprašajte na 1176 E. 61 St. Apt. 3, ali kličite 475-2644.

(WMFx)

MODERNO OTROŠKO IGRISČE — V Hong Kongu ob obali Kitajske so postavili po načrtih Paula Selingerja, umetnika iz San Francisca, Calif., moderno otroško igrišče, ki ga vidimo na sliki.

LUIS COLOMA:

MALENKOSTI

Jakob ni govoril slabo... Od nekdaj si je rad domišljeval, da ima velik govorniški dar. Ni si pa upal govoriti na pamet; čital je svoj nagovor; bal se je, da ne bi kje pozabil enega ali drugega svojih gladkih in sladkih stavkov, s katerimi se je hotel izogniti nevarnim čerem in pečinam, ki so mu grozile od vseh strani.

"Kaj bo storil vladar?" tako so se povpraševali z očmi navzoči, ko je Jakob končal. Na to so mislili ves čas, ko se je še ostalih dvanajst grandov pokrilo pred kraljem.

Kralj se je dvignil, se z odkrito glavo pogovarjal z grandi in jih pozdravljal.

Vse je bilo tiho. — Prišel je trenutek, ko se bo odločilo, ali bo kralj milostno sprejel Martineza ali ne... ali bo treba računati z njegovo stranko, ali pa jo preganjati...

Slabo znamenje je bilo, da se kralj ni ustavil pred Villamelom. Le kratko ga je pozdravil, je šel mimo in se je dolgo pogovarjal s starim vojvodo de Algar in njegovim vnukom.

Nazadnje je prišel k Jakobu... Muho bi bilo slišati v dvorani...

Kralj se je ustavil pred Jakobom, se mu nasmehnil in mu

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

BILLING CLERK
FULL TIME
PERMANENT

Good opportunity for high school graduate; some experience is preferred.

Full Company Benefits

Apply in Person

MC KESSON

CHEMICAL

3100 S. California

An Equal Opportunity Employer

GENERAL OFFICE
FULL TIME
PERMANENT

Good opportunity for high school graduate with some office experience.

Full Company Benefits

Apply in Person

MC KESSON

CHEMICAL

3100 S. California

An Equal Opportunity Employer

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE FOR INFANT

5 day wk. My home or yours.

Lawrence-Broadway area. \$20-25

Wk. Good references.

275-9329

GRANDMA — FOR 2 little girls.

No. Side home. Live in. \$20-\$25 Wk.

769-1065 or 275-8000, ext. 307.

References required

NORTH SHORE FAMILY Seeks experienced woman to live in. Varied duties, own room, bath & TV. 5 day wk. Salary \$70.00 & up. Ref's req. Call Miss Kotlinski Wk-dys, bet. 8 & 5 at 292-2076.

(175)

MOTHERS HELPER — Capable woman to live in North sub. home. Care of 1 child. Own room, board, + salary. Under 50 years preferred.

869-1528

BUSINESS OPPORTUNITY

CLEANING & TAILOR SHOP

Oak Park — Excellent opportunity for good tailor. \$3,000. Days 383-3744, Evenings or WK-ends 749-1654

(174)

rekel z dobrovoljno hudomušnostjo:

"Kako je — Sabadell? ... In Vaš prijatelj Martinez? ... Pravili so mi, da mu ugajajo vijolice... Povejte mu, da v "Casa de Campo" cveto zelo zgodnje... Tjakaj pojdem v četrtek... Ob štirih!"

In obrnil mu je hrbet.

Za zastorom si je nekdo globoko oddahnil, ko se mu je odvalil s prsi težak kamen... Ekselencen Martinez bi bil poskočil od veselja, če bi bil mogel v tisti gneči... Stisnil je svoji zaveznici Curriti roko, da so kosti pokale...

Tudi Currita ni mogla prema-

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

11 - 1/4 acres of land with 8 income units. Call Edith Luce — MA 3-2350 days, TR 2-3969 evenings.

(173)

Clarendon Hills — 3 bdr. All electric ranch 3/4 stone & red wood. Patio, full bsmt. 2 c-att. gar. 100x240' lot. Owner. Upper \$30s. FA 3-5250 bef. noon — after 4 PM 494-3314

(173)

MEDINAH, By Owner —

LA 9-1432

Live w/Nature in beaut. custom 3 bedrm. Ranch on wooded hillside. 3/4 Acre lot. Lge. fam. rm. Patio, deck. 2 1/2 baths, 2 fireplaces. Beamed ceiling. Thermo doors-windows. \$73,000.

(174)

BERWYN — Brick 2 flat. 6 + 6 rooms. Beaut. location. Good shape, excellent transportation. \$44,900. By owner. 749-3722 eves or Sundays.

WINFIELD TOWNSHIP —

INDIAN KNOLL RD.

90'x298' lot with trees. \$5,800, or best offer. Must Sell. By Owner.

231-4222

LAKE WILDWOOD—VERNA, ILL. Exclusive private prop. 1/4 Acre on pvt. lake. Between LaSalle & Peru. \$12,095. Owner.

Call 671-0561

VIC. BELMONT & SACRAMENTO 3-5's MODERN BRICK, Exc. cond. enclosed porch, full basement. Good transportation. \$34,500.

Call owner 478-0788

CEDAR LAKE, ILL.

Open House Sat., Sun. and Mon. 11 to 7. 3 Bdrm. Mod. kit. and bath. Pnld. liv. rm., cptg., 1/2 ac. yard overlooking lake. \$16,000. Owner.

271-5590 or 478-5301

5 Stores — Brk. Bldg. plus 2 garages. All rented. Zoned indl. Income \$8,500 yr. Priced for quick sale.

3741-49 W. Lawrence KE 9-7400

(174)

Elmhurst, Ill. 11 rms. 2-story. By owner. Brk. W. stucco, lot 81x165. Priced for immediate sale.

FI 3-1854

(174)

OAK LAWN. Open Sun. 1-5 9101 S. Parkside (5700 West) Deluxe 10 yr. old 2 flat brk 6 & 5 rm. apt. ht. wt gas ht. b/in oven-range. Crptg. cer. tile bath. Bsmt. 2 1/2 brk. gar. Lge. cor. lot. Call owner 597-3464

(174)

BY OWNER — 3100 NO. HARDING DeLuxe Yellow Brk. bldg. 23 Apts. 6 - 4's, 13 - 3 1/2's and 4 - 2 1/2's. Excellent income. Well financed. Reasonable. 528-9755

(174)

govati svojega veselja... Rekla mu je:

"Martinez, pripravite si uniformo!"

Zunaj na hodniku so čakali Jakoba Currita in drugi prijatelji, da bi mu čestitali.

Zadovoljen ponos se je zrcalil Jakobu na licu, čutil se je na vrhuncu zmage in časti. Z očmi je iskal Martineza. Ta je stal deset korakov od njega, naslonjen ob svojo palico, glavo je ponosno dvigal in na širokem licu se mu je zibal zadovoljen smehljaj... Od vseh strani je sprejemal čestitke, dvorjani so ga obdajali, se prerivali in gnetli, mu stiskali debelo roko in ga vabili v svoje družine na obisk.

Snežilo je na gosto in Fernandito je silil k odhodu. Currita je povabila Martineza in Jakoba na obed in oba sta seve sprejela. Pa Jakob je hitel še prej domov izpremenit obleko.

V predsobi svojega stanovanja je našel pismo z velikim ovitkom. Odložil je vrhni plašč, vzela pismo in odšel v spalnico, Damijan pa je shranil plašč.

Jakoba je tiščal čevlji in skušal si ga je sezuti sam, še preden bi prišel Damijan. Pa se mu ni posrečilo. Napol sezut je čakal hišnika in je med tem odprl pismo.

Na poli belega papirja je bil pritrjen rdeč pečat, tisti, ki ga je bil svojčas strgal s framazon-skim pisem...

Osupel ga je Jakob pogledal... Zdel se mu je kaplja krvi...

VI.

Drugi dan je bila pustna nedelja. Močen veter je pometel oblake in prinesel s seboj hud mraz.

Zato je Damijan ob osmih še lenaril v postelji, prepričan, da ga njegov gospod gotovo ne bo potreboval pred poldnem, kakor je bilo običajno.

Nervozni glas električnega zvonca pa ga je naenkrat splasil iz postelje. Markiz je zvonil in zopet zvonil in še zvonil, medtem ko se je Damijan hitel oblačiti, da je ubogi hišnik že naprej čutil vso slabo voljo in razdraženost, ki se bo raztresala nad njim.

S prsti si je pogladil dolge črne lase in je bušil skozi vrata pisarnice, da bi od tam pohitel v spalnico... Pa omstal je med podboji, okamenel in raven kakor sveča, in je gledal ves

začuden, kakor da vidi sonce opolnoči vzhajati...

Senor markiz je sedel v svoji jutranji obleki pri pisalni mizi in držal pismo v roki.

"Senor markiz je zvonil?"

"Ne samo zvonil, ampak pozvanjal sem, tristokrat," se je jezno zadril Jakob, pa se je takoj premagal, izročil Damijanu pismo in mu rekel, ne da bi ga pogledal:

"Nesi tole pismo na naslov...!"

Ti sam, pa takoj...! Ako ta človek ne stanuje več v dotični hiši, vprašaj vratarja, kam se je preselil, in pojdi za njim! Si razumel?"

Damijan se je molče priklonil in je odšel.

Na pismu je čital: Senor don Francisco Javier Perez Cueto, ulica de N., št. 10, tretje nadstropje.

Skomignil je z rameni, češ, to bo kak siromak, ki pač ne zasluži, da se mora on — Damijan — na vse zgodaj truditi s temle pismom zaradi njega...

Jakob pa je ostal sam in se popraševal, kaj naj počne človek na tem svetu, ako je vstal ob sedmih zjutraj...

Zvonček bližnje cerkvice San Jose je zazvonil, kakor bi ga hotel spomniti, naj gre k sv. maši. Jakob se je spomnil, da že štirinajst let ni bil pri maši, od dneva svoje poroke sem...

Čutil je neko otožnost, neki nemir že od včeraj, odkar so framazoni v drugič ponovili svojo smešno šalo s pečatom.

Smešno! In čudno! Zopet se je vznemiril, kakor zadnjič, in nanovo se mu je vzbudila sila njegove volje, rešiti se je hotel preteče nevarnosti.

Zadnjič ni bil storil ničesar. Očital si je svojo brezbriznost in je sklenil, da se poboljša.

Priložnost še ni bila izgubljena. Saj je še imel pisma Garibaldijeva, ki so ga opravičevala in varovala njegovo osebo. Seveda so izgubila mnogo svoje veljave, ker je stari revolucionarnec medtem umrl in ker pismem tako dolgo ni izročil; pa ne bo mu manjkalo laži in izgovorov, lahko si še pomaga in razloži stvar, kakor se mu bo zljubilo. In povrh vsega, njegove razmere se bodo v kratkem izboljšale, saj bo postal važna oseba...

Opravičeno se je sodilo, da bo veliki Apis imenovan za zborničnega predsednika, koj ko

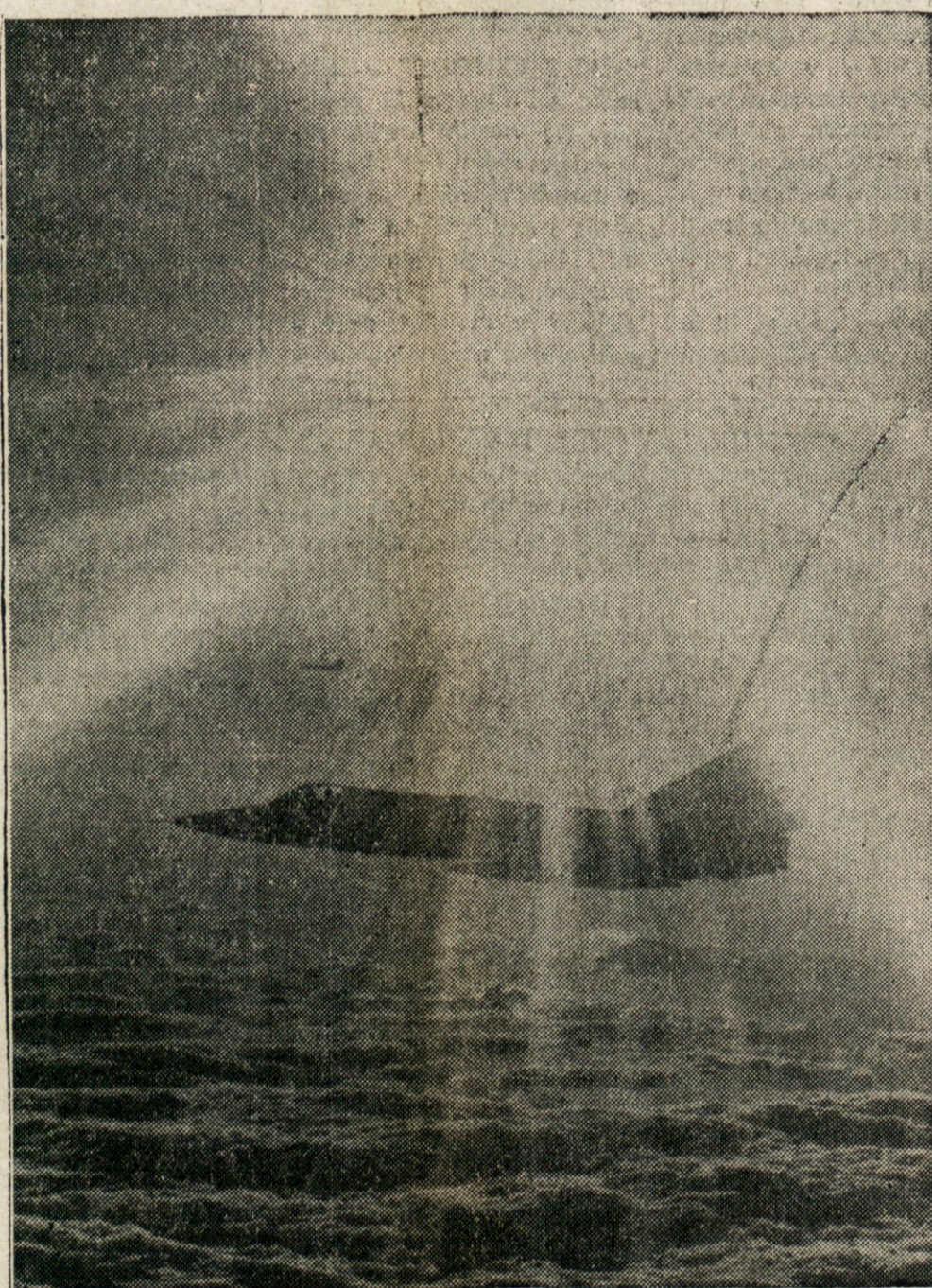
pade sedanje ministrstvo, ki se je že itak omajalo. In potem, o potem postane on — Jakob — minister in doli z modre klopi se bo lahko smejal framazonom in se norčeval iz njihovih groženj.

Ko se je preteklo noč brez spanja obračal po postelji in premišljeval svoj položaj, je sklenil, da vsekakor to pot ne bo čakal na tretji pečat, ampak da bo storil potrebne korake in se iznebil nevarnosti...

Garibaldijeva pisma so bila naslovljena na nekega br. Nepetuna, človeka, ki je imel v loži velik ugled, v navadnem življenju pa je nosil ime don Francisco Javier Perez Cueto in je bil izdelovatelj škroba v enem madridskih predmestij, nepoznan človek, pa za njim se je skrivala znana in važna oseba, kakor so mnogi sodili.

NA STRMEM GRICU — Cerkvica sv. Mihaela v bližini Le Puy v srednji Franciji je komaj dobila dovolj prostora na 260 čevljev visoki strmini.

SKOZI SONČNE ŽARKE — Lovsko jet letalo F106 letalskih sil ZDA na letu v okviru kontinentalne letalske obrambe. Letala te komande so že 20 let v stalni pripravljenosti in jih je nekaj vedno v zraku.

Temu človeku je pisal Jakob in ga vljudno, obenem pa nujno prosil za sestanek, da bi se dogovoril z njim o važni zadevi. Sestavil je pismo čisto po fra-mazonzkim predpisih in običajih in se je podpisal s svojim framazonkim imenom: br. Byron, ki ga je nosil radi svoje izredne podobnosti z angleškim pesnikom.

Damijan je izostal cele polure. Jakob je med tem časom prebiral Garibaldijeva pisma in si sestavljal nekatere laži in ugovore, ki naj bi dokazali njegovo nedolžnost br. Neptunu.

Pri tem opravku ga je našel Damijan.

Jakob ga je vprašaje pogledal... Senor Perez da je doma, je poročal Damijan, in da mu je izročil pismo.

Jakob se je oddahnil, in ker do poldneva ni imel drugega opravka, je legel spat.

"Če bo prišlo kako pismo, me takoj zbudi; če ne, me pa pokliči ob dveh."

Pisma ni bilo nobenega in

Damijan je vstopil v spalnico ob dveh ter našel markiza v globokem spanju.

Slabe volje je vstal Jakob ter se je počasi oblačil; malo je pozajtrkoval in odšel v Veloz-klub. Damijanu je naročil, naj ga takoj obvesti, ako bi prišlo kako pismo ali pa naročilo.

V klubu se mu je kmalu razpršila slaba volja, smejal se je in se zabaval kakor otročaj. Gorito Sardona in Paco Velez sta imela vsak na dolgi vrviči privezan šop kraguljčkov ter sta jih z velikim hruščem in trusčem metala na glavo mimo- dočim senoram. Te so se seve prestrašene ozirale kvišku in ako so bile mlade in lepe, sta jih obsipavala s cveticami in sladkorjem, starim in grdim pa sta prav brezstidno kazala jezik.

Jakob jima je marljivo pomagal, akoravno se ta igra nikakor ni spodobila bodočemu ministru. Naročil je koj za drugi dan primerno množino konfetija, da bi še z večjim uspehom nadaljeval to pustno zabavo.

ŽENINI IN NEVESTE!

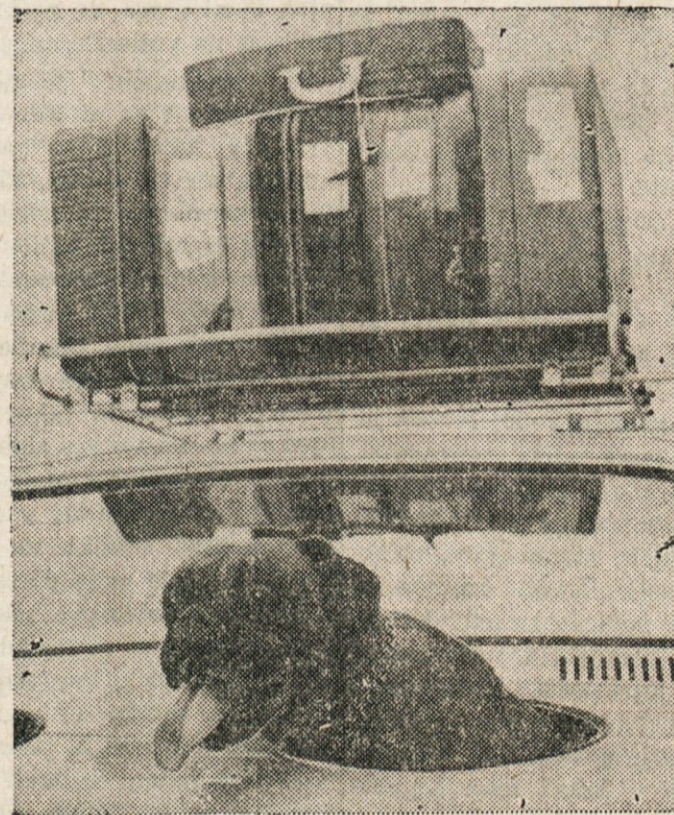
NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN CRK

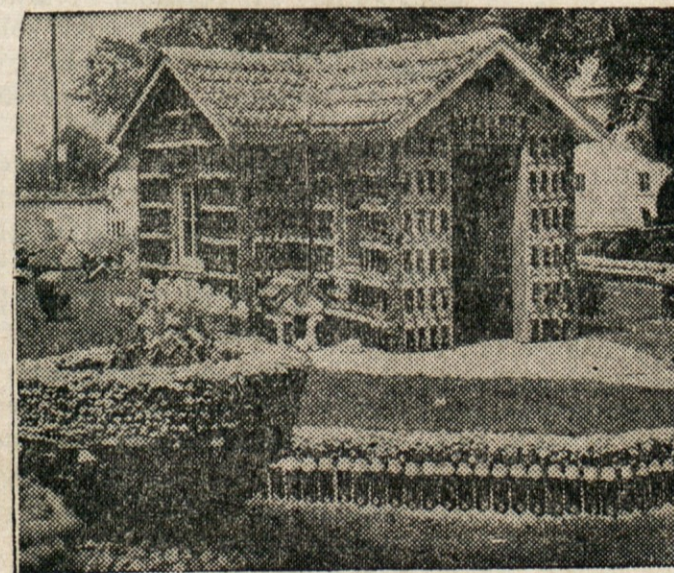
Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

ZA PASJE UGODJE — Lastnik avtomobila v Zahodni Nemčiji, ki je velik prijatelj psov, je za svojega miljenčka napravil v pokrovu prtljažnika okroglo luknjo, da se med vožnjo z njim lahko skozi njo razgledava po okolici. Na vožnji mora biti vroče, ko pasji potnik hladi svoj jezik.

OBCUTLJIVA HIŠICA — V Chestervillu, Ill., je neki ljubitelj steklenic sodavice zgradil iz njih hišico in ograjo okoli nje. Vse so med seboj zacementirane. Zgradba je kar trdna, toda zelo občutljiva za — kamenje!